

گذری بر سفرنامه «سباستین» که حاصل تجربیات منصور ضابطیان به کو باست

کو بای چه گوارایا کو بای آمریکا؟

کوچک و کم، کلیدی برای ورود به دنیای آن شخصیت است. صفحه‌های مختلف سباستین با عکس‌ها ترئین شده و علاوه بر تصویرسازی‌های خوب نویسنده، تصویرهای واقعی‌ای نیز به مخاطب ارائه کرده است.

منصور ضابطیان آنچه را که در این سفر تجربه کرده، به شکل کلمات و در قالب کتاب به ما ارائه کرده، خودش درباره این سفر گفته است: «سال‌ها بود قصد داشتم به کو با بروم اما نمی‌شد. کو با می‌توانست سفر پروریمانی باشد که خواهی کتاب کامل را فراهم کند؛ جایی در انتهای دنیا که هم برای من ناشناخته بود و هم برای خوانندگان کتاب‌هایم در ایران.»

دست‌نخورده از هجوم فرهنگ آمریکا

از نیمه دوم سال ۳۹۴، یعنی پیش از سفر منصور ضابطیان به کو با، زمزمه‌های کنارگذاشتن اختلافاتی که سال‌های روابط آمریکا و کو با سایه اندخته بود، به گوش می‌رسید و شاید بتوان گفت، ضابطیان زمانی به کو با سفر کرد که می‌شد آن را دست‌نخورده از هجوم فرهنگ آمریکا دانست.

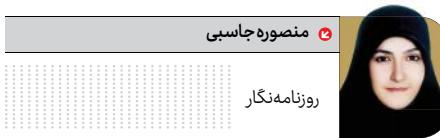
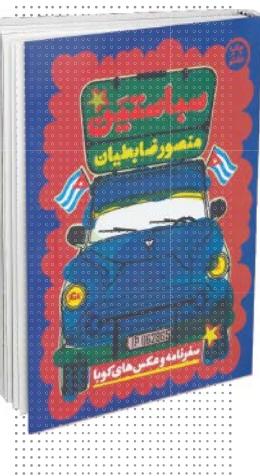
او در این باره نوشت: «وقتی پرچم آمریکا بالا می‌رفت و در وزش نیسم کناره افیانوس اطلس، ستاره‌هایش را به رخدشمن قدمی می‌کشید، با خود فکر کرد آینده کو با چگونه خواهد بود؟ قضاؤی نمی‌کنم که بهتر است یا بدتر، این را خود کو بای‌ها باید پگویند و تاریخ اما هرچه هست دیگر شبیه کو بای امروز خواهد بود.

کو بای که هنوز روح فیدل باهمه کهنسالی‌اش در آن حضور دارد، کو بای که هنوز «چه» قهرمان رویاهی‌اش است، کو بای که یکی از آخرین مظاهر دگرگون بودن است... من دوست دارم این کو با را ببینم، نه کو بای که مثل جاهای دیگر دنیا پر از مک دونالد و کاف. سی است.

من دوست دارم بر دیوارهای شهرهای عکس چه گوارا را ببینم نه جاستین بیبر را... چند روز بعد خطر جدی تر شد، باراک اوباما هم قرار شد برای ملاقات با رائول کاسترو به هاوانا برود. شک ندارم که روند تغییرات و آمریکاییزه شدن سرعتی بیش از پیش خواهد گرفت.

باید می‌جنبدم، اگر امسال هم به کو با نمی‌رفتم معلوم نبود تا سال دیگر چه میزان تغییرات در آنچا صورت بگیرد و چقدر کو با می‌تواند از دام کاپیتالیسم برهد و همچنان شبیه جاهای دیگر نباشد. باید می‌جنبدم و می‌رفتم. باید آخرین پادگاری‌های استقلال را می‌دیدم و ثبت می‌کردم.»

نکته بسیار شیرینی که باید با خواندن کتاب به آن رسید، انتخاب اسم کتاب است و شاید برگزیدن این نام، بر کنگناکی مخاطب نیز افزوده باشد. واما: منصور ضابطیان که دانش آموخته رشته علوم آزمایشگاهی بود، سر از کارشناسی سینمادرآورد و شد کارگردان، تهییه‌کننده، مجری و پادکست‌ساز. روزنامه‌نگاری هم کرده بود و بعدها سفرنامه‌هایش را به دست چاپ سپرده.

منصوره جاسبی

روزنامه‌نگار

۶۰ سال متوسط عمری است که به یک انسان داده می‌شود برای زندگی کردن که حالا بخشی از آن هم دوره کودکی است. همین چند دهه عمر هم برای بعضی‌ها می‌شود فرصتی برای دنبال یک لقمه نان رفتن و شاید درآمدشان به سالی یک سفر هم کفاید ندهد.

اصلاً اگر خیلی هم وضع مالی خوبی داشته باشد، باز هم نمی‌توانند همه روزهای سال را به سفر بگذرانند. اینجاست که اگر کسی اهل سفر باشد و بخواهد از جهایی که نرفته بیشتر بداند و لائق در دنیای خیالش راهی آنجاها شود، بهترین کار خواندن و مطالعه سفرنامه هاست.

خاصیت سفرنامه

سفرنامه‌ها شکل و شمایل مختلفی دارند، بعضی‌هاشان می‌شوند سفرنامه‌ای فاخر که می‌توانند نقش منبع و مرجع را پیدا کنند مانند سفرنامه ناصرخسرو؛ بعضی دیگر می‌توانند تاریخچه‌ای مختصر از یک شهر یا یک مکان را برای تصویر کنند آن که خیلی هم به زیر و به آن منطقه بپردازند. اصلاً از همه این‌ها که بگذریم، خاصیت سفرنامه این است که دست‌ترا می‌گیرد و با خودش همراهی می‌کند.

گاهی میان کوچه‌ها پرسه می‌زنی، گاهی اماکن تاریخی را می‌بینی، گاهی کار ساحل قدم می‌زنی و گاهی قله‌ای را فتح می‌کنی. می‌توانی خوده فرهنگ‌های یک ناحیه یا صلافرهنگ یک کشور را از میان سطرهایش دنبال کنی. این‌که چه غذایی باب میل شان است، چگونه ازدواج می‌کنند، بزرگ‌ترها چه جایگاهی میان شان دارند و هر چیزی را که بیانگر فرهنگ یک منطقه است، می‌شود لابه‌لای سفرنامه گنجاند.

شاید بتوان گفت که کشف همه اینها به این ربط بپیدا می‌کند که نویسنده چقدر کاریلد باشد و چقدر بتواند برای توی خواننده صحنه‌های را خوب تصویر کند. آن وقت است که لذت این همراهی بیشتر و بیشتر شود، طوری که دیگر دلت نمی‌خواهد از فضایی که کتاب برایت می‌سازد خارج شوی.

ساده نوشت

«سباستین» یکی از این سفرنامه‌های است که منصور ضابطیان از سفری که در سال ۳۹۵ به کو با داشته، نوشته است. نه این که سباستین همه ویژگی‌هایی را که برای یک سفرنامه تمام و کمال برشمدم داشته باشد، خیر. ضابطیان ساده می‌نویسد و شاید همین ساده باشد، خیر. همچنان می‌نویسد و همراه می‌کند و تو می‌شوی همسفرش. سفر به کو با که چهارمین همسنده نویسنده است، از سفر به یک قاره دیگر حکایت می‌کند. کو بای که برای ما مظہر ایستادگی و مقاومت مقابل زورگویی و خودکامگی است.

کو بای که سال‌های رهبری مانند فیدل کاسترو آن را هدایت کرده است. تمام قد ایستاده و سرخ نکرده؛ از حداقل امکانات بهره دارد اما مردمانش شاد زندگی می‌کنند. کو بای که خیلی سال است دست‌نخورده باقی مانده است.

تصویرسازی‌های خوب

امتیاز و ویژگی سباستین این است که نویسنده در همان ابتدای کتاب به معرفی مختصراً از شخصیت‌های موجود در کتاب پرداخته و این معرفی‌ها را با عکس همراه کرده که همین شناخت

«مادر انقلاب»

به بازار کتاب آمد!

کتاب مادر انقلاب خاطرات مرحومه مرضیه حديدچي (دباغ) به قلم مونا اسكندری توسيع انتشارات روايت فتح منتشر شد. اين کتاب شامل مصاحبه‌هایی با بنوی مجاهد، مرحومه مرضیه حديدچي (دباغ) در زمان حیات خودشان است که به خواست خود بانو، خواسته شد برخلاف کتاب‌های قبلی خلاصه و جوان سند فارغ از توصیف و حاشیه باشد که مورد رضایت ایشان قرار گرفت.

بعد از فوت ایشان، با زیرنويس و مصاحبه با راوي‌ها متعدد سعی شد به معرفی راوه کمک شود. راوي متولد همدان و در خانواده مذهبی و قرآنی بزرگ شده است.

روحیه پرسشگری، جسارت و شجاعتش باعث می‌شود که در زندگی متفاوت از هم سن و سال‌های خود عمل کند. بازداخراج او سؤالاتش فروکش نمی‌کند و همسرش حاج حسن میرزاده بارا به محضر علماً می‌فرستند تا بکسب علوم دینی سؤالاتش رفع شود. بزرگانی چون آیت‌الله سید محمد باقر همدانی، آیت‌الله سعیدی، شهید صالحی خوانساری و... روح بزرگ خانم مرضیه حديدچي اثر گذاشت و آن را والترو در خشان ترکردند.

در راه مبارزه بر علیه رژیم پهلوی، همسرش پیشگام و عضو حزب موتلفه بازار بود و همین امر باعث شد تا خانم مرضیه حديدچي نیز که روحیه مبارزه طلبی و ضد ظلم و عدالتخواهی داشت پا در راه مبارزه بگذارد و از پخش اعلامیه‌ها شروع کند؛ اما کار به همین جا ختم نشد و ایشان ضمن سخنرانی و تدریس در مجالس مختلف و همکاری با گروه‌های مختلف مبارزاتی و... سوژه مهم ساواک شد، تا آنچه که برای گرفتن اطلاعات زیر شکنجه‌های سخت دوره دیدگان ساواک، دختر ساله‌اش را مقابله شد. شکنجه کردن تازیان به اعتراض باز کند که به خاطر ایمان قوی مرضیه حديدچي (دباغ) راه به جایی نبرند.

او بعد از فرار از ایران با پاسپورت جعلی به لندن و سپس به سوریه و لبنان رفت و آموزش‌های چریکی و جنگ‌های نامنظم را فراگرفت و همراه با دکتر مصطفی چمران و امام موسی صدر مبارزه با رژیم غاصب صهیونیستی را نیز در پیش گرفت. در کنار مبارزات سیاسی مثل شرکت در اعتصاب غذای کلیسای سن ماری و... به عنوان محافظت بیت امام(ره) در نوغل لوشاتو (فرانسه) انتخاب شد و بعد از پیروزی انقلاب مسئولیت‌های متفاوتی را بر عهده گرفت، از فرمانده سپاه همدان تا نمایندگی مجلس و... او بحق الگوی مناسبی برای همه زنان و دختران ایران اسلامی می‌تواند باشد.

